

TELEGRAFUL ROMANU.

Telegrafulu este de done ori pre septemana: Dumineca si Joi'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expeditura foiei pre afara la c. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate cãtra expeditura. Pretulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 4. ANULU XX.

Sabiu, in 13/25 Ianuariu 1872.

tru celelalte pãrți ale Transilvanie si pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri streine pre anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platescu pentru intãrã ora cu 7 cr. sirulu, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Evenimente politice.

Foile pestane se ocupa cu deosebire cu afacerea Croatiei. „Pesti Naplo“ constatãza, ca in Agramu au estu deasupra elemente de aceea, cari nu voru sa soja de nici unu compromis. Aceste elemente suntu glãta cea desperata a opusetiunii radicale, pentru carea opusetiunea nu e mijlocu, ci scopu. Politici de acesti'a se gasescu in societate in tãte pãrțile, in specie ino in tieri lovite de sorte si scãse din rostulu lor. Cu omeni de acesti'a nu poti pactã: ei devinu totu mai neimpacati, cu cãtu concessiunile oferite suntu de natura de a garantã interesele poporulu. Contr'a felulu acesti'a de elemente trebuiescu desteptate simtiemintele cele mai bune ale natiunii si fatia cu acei, cari asculta numai de Miletici si de Politu, dara nu de mintea sanãtoasa, este numai o cale: trebuie revoltata natiunea, a cãrei interese ei le compromitu.

Mai la vale face imputare partidei regimulu din Croati'a, ca n'a facutu nimica si vaiera ca cu ocaziunea alegeriloru din urma regimulu si partid'a lui au statu indiferent in fati'a agitatiuniloru clerulu inaltu si inferioru si in fati'a influentiei constelatiunii lui Hohenzwart.

„Naplo“ si promite multu acum dela alegerile fiitãrie, din cauza ca acelea voru urmã acum cu totulu intre alte impregiurãri. Lantulu electricu intre Agramu, Vien'a, Prag'a si pãte si intre Petersburgu este reptu si castelele politice zidite in aeru, insielatiunea si fanaticulu nu voru mai aparã in vestmentulu scopuriloru reali si realsabile politice.

„Hon“ compatimesce, ca rescriptulu reg. e asiã de laconicu scurtu. Croatiloru le place multu a se gerã de supusi loiali si a accentuã la tãta ocaziunea credinti'a lorã cãtra tronulu. Deci deca cuventulu r. in adeveru sa daga in sãma in Croati'a, nu aru fi stricatu nimic'a cãndu in rescriptulu r. s'aru fi accentuatu si ca monarculu dorese bun'a intielegere intre popãrele sele. Facia de voi'a r. chiaru espresa nu aru fi cutezatu domni croati iperloiali, a agitã asiã decisivu contr'a intielegerei ambeloru partite, aventurierii si demagogii strãini nu aru fi aflatu curagiu a atitiã publice contr'a nesuntiei oneste a miliãneloru, in dieta n'aru fi tãntulu vorbiri asiã „de totu fãra de tactu“ cu privintia la cari e inca inoiala ca nu suntu mai ascutite decãtu sãbiile si preste totu nu s'aru fi ivitu in Croati'a fenomene asiã de triste. Aru fi unu peccatu neiertaveru a lasã partid'a unionista fãra sprigina si ajutoriu moralu, si a o lasã in mãnilu unei partide care voiesce a rãdicã manifestulu din Septembrie de program'a sea.

Unu corespondinte din Pest'a alu diariulu „Wanderer“ ne spune „Fed.“ impartiesce scirea — precum pretinde densulu, bine acreditata — ca ministrulu, presiedinte Lonyay are intentiunea de a incercã transactiuni cu capii natiionalitãtoru; celu pucina — dice coresp. — mi-se impartiesce astãdi (14. jan.) cã fapta autentica, cumca ministrulu presiedinte au sulevatu insusi in clubulu deachistoru cestiunea de impacare cu natiionalitãtile, ba ca in liniamente aru fi si comunicatu acele concessiuni, cari densulu este gat'a a le face natiionalitãtoru. Romãni din Transilvania aru avã — in intielesulu acestoru concessiuni — libertate de plina in privintia tuturor cestiuniloru bisericesci, — statutulu congressulu serbescu — dupa ore-si cari modificãri aru cascigã sanctiunea, si ca guvernulu ung. s'aru indelora a infiantã si a sustienã din vistirã statulu in osebite tãnturi ale tieri mai multe gimnasie, scãle realisi civili romanesci si serbesci. — Asemenea in tãte acelea locuri, unde romãni si serbii (dara slovacii?) facu majoritatea locuitoriloru limb'a lorã sa se admita de limba a instructiunii

publice; iera la universitatea (proiectata) din Clusiu jumetate dintre profesori aru consiste din romãni. Totu asiã s'aru urmã cu concessiunile facia de natiionalitãti si la administratiunea publica, astfoliu apoi se crede ca ele se voru asã indemnate la o aliantia fraterna cu magiarii. „Capetinosii corifei ai natiionalitãtoru, — dice coresp. — nu usioru se voru plecã la impacaciune, daru marea parte a poporatiunii natiionali aru acceptã dõra o impacaciune drãpta si moderata.“ Mai adauge acelu coresp. ca mare parte a tenerimei nemagiare este eschisa din viãtia publica si ca asfelulu poteri prea insemnate jacu neintrebuintate, pentrucã este la ordinea dilei a inferã de renegati pre toti cei ce stau in ore care raporturi cu guvernulu. — Deca tãte informatiunile acestui coresp. suntu totu atãtu de acreditate cã si acesti'a, atunci revelatiunile dese nu au nici o valõre. De altmintrea diariulu „Nõu-a Presa libera“ grabi indata alta di a desminti impartesirile din „Wanderer“ intempinandu-le estu modu: „bucurasevoru cu prisosintia diariule federalistice (n. u.) de voru asã scirea pucinu credibile impartãsitã din Pest'a intr'unu diariu de aici (Vien'a), ca Lonyay aru fi intretienutu negotiatiuni secrete cu capii romãndoru asupã revisiunii legei de natiionalitate, pentru ca romãni imbunãti (bussumlati,) retrasi in unghietulu passivitãtiei sa se indemne a intrã in camera. Inse camer'a Ungariei n'au avutu pãna acum nici cea mai pucina cauza de a simti cu dorere lipsã deputatoru romãni (din Transilvania) precum nici romãni inse-si, cari, cu tãta politic'a lorã de passivitate n'au despreintu a primi demnitãti si officie dela guvernulu ung. — Nu vremu totusi sa ignorãmu, ca revisiunea legei de natiionalitate, carea intru adeveru este un'a din cele mai aspre legi de sila limbistica, aru dovedit din partea magiara moderatiune si intielepiciune politica, cãci inlaturandu rigõrea aceste legi, aru scãte spinulu celu periculosu din tendintiele federalistice si stãruintiele de a se formã unu mare principatu alu Transilvaniei (n'are sa se formedia cãci este de o mie de ani. Red. Fed.) si unu voivodatu serbescu.“ Asiã „Press'a nõu-a“ care pretinde a fi „libera“ daru nu de prejudecie si de antipathie, iera noi facia cu aceste observãmu, ca n'avemu conosciuntia de negotiatiuni secrete, dara ca de este intru adeveru intentiune de apropiare, nu capii partidei natiionali voru fi cari sa respinga mãna fraterna ce li s'aru iãtu de. Conditionile de impacaciune inse, ventilate de aceste ambe diarie, nu potu fi de ajunsu pentru a se luã de base, ea trebue sa fia mai larga, daru astãdata ne mãrginimu a inregistrã aceste sciri caracteristice. Timpulu de a vorbi si discute va fi atnei, cãndu impacaciunea se va pune la ordinea dilei.

Representatiunea

advocatulu Dr. Lazaru Petco si consoci cã membrii comitetulu comitatense din comitetulu comitatense din Cottulu Hunedõr'a constituitu in 28 Dec. 1871, relativa la unele dispositiuni a art. 42 din 1870 a legei municipale, — alegerea reprezentãtorulu comitatensi si a amplotatorulu administrativo-politici, templata in 1871/2 in comitatulu Hunedõrei.

Inaltu Ministeriu reg. ung.

Considerãndu, ca poporulu in genere, si celu romãni transilvanenu in specie, nu-i suntu deschise alte cãli legãli, spre a-si exprime multiamirea ori nemultiamirea, si preingrigirea fatia cu legile aduse, decãtu in comitetele comitatense, si prin acesteã pãna la locurile mai inalte, dara si pre est'a cale intr'o mesura fãrte restrinsa, intru atãtu, incãtu majoritatea absoluta a poporulu, e de totu desconsiderata si eschisa prin legile sustãtoare, de a potea intervenit activu in administratiunea si ingrigirea treburu administrativo-politice; — considerãndu, ca punerea in pracsã a articolulu 42 din 1870

a legei municipale, in comitatulu Hunedõrei din Transilvania, a adusu rezultatele cele mai triste si nedrepte fatia cu majoritatea absoluta a poporatiunii; — considerãndu, ca membrii comitetulu comitatense, de natiionalitate romãna din acestu comitetu, inca cu ocaziunea publicãrei acelu articulu de lege, si-au exprimat pre lãnga deschiãratiune de a se supune legei oficiosu, in comitetulu comitatense, preingrigirea si nemultiamirea fatia cu elu; — asiã acesti'a cu atãtu mai vertosu se simtu indreptãtit, ba si obligati din respectulu datorntieloru patriotice, a o face acõm, dupa ce cu mare dorere si amaraciune, isu vediatu rezultatele urmate dupa aplicarea-i in pracsã. —

Dreptu aceea, fatia cu aceea lege, — contr'a alegeriloru reprezentãtorulu cottensi, — si in fine contr'a alegerei si denumirii amplotatorulu, si respective procedurii urmate cu acea ocaziune, pre bas'a acelei legi, in urm'a insinuãrei dejã templete, si respective finitei organizãri, ne luãmu libertate a ne aduce urmãtoarea

Representatiune:

A. Cu privire la articolulu de lege 42 dia 1870 a legei municipale:

Inainte de aducerea gravamineloru in specialu, nu potemu trece cu vederea acea impregiurãre, ca la aducerea a ori-ce lege, e a se tienea contu de interesele materiali si spirituale a poporatiunii si locuitoriloru, fãra destingere, pentru carea si pentru cari se aduce legea, pentru cã asfelulu punendu-se in pracsã, sa produca multiamire generalã, a cãrei rezultata e prosperarea, inflõrirea si consolidarea binelui publicu, si privatu; pre cãndu la dia contra nemultiamire, neodihna, si dauna generalã. —

Ca inalt'a legislatiune, la aducerea articolulu de lege susu mentionatu, au fostu petronsa, si inspirata de cele mai nobile si bune simtieminte, si asteptatu unu rezultatu de multiamire generalã, nu dubitãmu: inse de ore-ce punerea-i in pracsã a demustratu si demustra, celu putienu in comitatulu Hunedõrei, rezultata fãrte triste, daunõse binelui publicu si privatu, — asiã din indemnulu si obligamentulu patriotiloru bunu in genere, si in specie, cã membrii romãni din comitetulu comitatense a comitatulu Hunedõr'a, de nou constituitu, basati si pre esperinti'a propria de totu triste, inca recenta, ne luãmu voia a descoperi unele din dispositiunile cuprinsu in legea municipalã amintita, din cari dupã modest'a nõstra parere, nu pãte rezultã, decãtu nemultiamire generalã si in deosebã la majoritatea absoluta a poporatiunii din Transilvania — carea e de natiionalitate romãna — si acelea suntu:

1. Introducerea voturiloru virile, — de ore-ce prin acest'a dreptulu de administrare politicu e datu mai eschismente in mãna si arbitriulu proprietãtorulu mari; —

2. Sustienerea dreptulu de alegere, numai a acelor'a, cari au fostu indreptãtiti la alegerea de deputatu mai de pre urma, si in deosebã a numãrosei nobilime, fãra de nici o restringere, — fiindu si prin acest'a, cã si prin introducerea voturiloru virile eschisa, delaturata mai de totu dela intrevinerea activa in administratiunea politicã, majoritatea absoluta a poporatiunii in genere si in specie cea din Tranni'a, adeca poporulu — carele in totalitate formãza poterea adeverata atãtu in respectulu materiale cãtu si spirituale in fia-care statu si cu atãtu mai vertosu in statulu Austro-magiaru. —

Deci equitate, frãtietate si egalitate de dreptu, cum si tãria a ori-ce statu preintudu cã: tãte popãrele fãra destingere, sa se bucure si impartãiescã si de beneficiile publice ale tieri si tãntulu, pre care-lu locnescu in asemenea mesura, precum suportã si onerile publice, si de statu, — fiindu ast'a singurulu medilocu spre armonia si simpathia frãtãiescã intre popãrele conlocuitoru, spre ascurarea

dreptului public și privat, și astfel spre prosperarea, înflorirea și consolidarea statului în tota privinții.

3. Pentru ca introducerea voturilor virile, și susținerea dreptului activ electoral a nobilimei, nu e altă ce-va, decât formarea și susținerea de caste privilegiate, în detrimentul majorității absolute, a poporului, a puterii celei adevărate, — prin cari caste consolidarea și înflorirea statului, cum și a omeniei preste totu, o vedem numai împedecată, și această cu atât mai vertosă o ținem de nedreptă, căci chemarea și obligamentele nobilimei — altcum din culpă-si propria, ba poate chiar în urmă susținerii privilegiilor, de totu seracita în partea cea mai mare — de multu au disparut, prin introducerea altor sisteme corespunzătoare timpului; deci urmarea prea naturală e și debue să fie, ca: unde nu e obligamentu, nu poate fi nici dreptu și vice versa, fiindu aceasta în unu necu atât de strinsu laolaltă, câtu unulu fără de cela-laltu nu poate să se nască, ba nici închipui să cu atât mai puțin există; — apoi mai departe pentru ca nobilimea în genere aduce, în comparație cu majoritatea absolută a poporului transilvănean, binelui public și privat, folosul de totu totu neînsemnatu, — prin urmarea, susținerea privilegiilor vechi și în timpul prezentu nu are și nu poate avea nici unu interesu de dreptu publicu ori de statu mai înaltu, fără celu multu privatu, carele ultimulu, considerându, ca interesele publice, totu-déun'a suntu a se preferi intereselor private, cauta să pice.

4. Legea municipală aci sub chestiune și altcum e defectuoasă și neprecisă, căci nu e prevăditu în ea expresu și determinatu nicăiri acea dispoziție prea necesară, dreaptă, logică, morală și națională ca: atât la alegerea câtu și la denumirea amployatilor comitatensi să au pōta legalminte interveni activu consăngeniile alegendilor ori denumindilor, cum și ca aleșii ori denumitii să nu se pōta alege și denumi în acelu cercu unde 'și au casele, moștele și consăngeniile, — în urmarea căreia iacuni și neprecisări determinate în lege, în comitatulu Hunedōrei — și pōte asiă se va templă și în alte comitate, districte și cetăți — mai totu amployatii administrativi politici, s'au alesu și denumitu prin consăngeniile și amicii lor după acsim'a; hanc veniam damus, petimusque vicissim — în acele cercuri de activitate, pre unde 'și au casele, moștele și consăngeniile, — deci li s'au preferitu comoditatea și interesele lor private intereselor și binelui publicu, pentru cari aru fi fostu să se alēga și denumēscă, de cum-va s'aru fi observatu analogia ori macaru dreptulu naturalu în vre-unu respectu, la cari reprezentantiele comitatelor cōtse, cu puterea în mână, după cum demustă rezultatulu din acestu comitatu, nu voiescu a se pricepe, adoptându-se din contra și ce e precisu în lege, a in-

terpretă nu în sensulu adevăratu, ci în a loru, după cum le recere interesulu privatu, pentru ca legea pentru atari comitate debue să fie câtu se pōte de perfectă și de totu precisă.

Spre probarea căror'a ne provocăm la întregu comitatulu, altcum se învederă chiaru și din actele de alegere și denumire, că documente despre restaurarea comitatului Hunedōrei, — și mai departe de acolo, căci suntu notorice în întregu comitatulu, și mare parte din giuru. —

5. Pentru ca în puterea legii municipale, reprezentantia cōtărei comitatu, districtu ori cetate nu pōte să se formeze din puterea adevărată a comitatelor, districtelor ori cetăților investite cu dreptu municipalu, ci mai vertos din minoritatea castelor susu menționate, cum e formată și în comitatulu Hunedōrei cu o populație de 186,000 locuitori din cari 181,000 suntu de naționalitate română și numai 5000 — între cari ultimi e a se enumeră și numărōsă nobilime din carea 3906 insi au exerciatu la restaurarea comitatului dreptu electoral activu — suntu de cele-lalte naționalități, cari din urmă suntu reprezentați în comitatulu cōtse, prin 130 membri aleși și 170 virilisti, pre cându cei dintăiu abiă prin 14 virilisti și 54 membri aleși, — deci în o proporție de totu tristă și nedreptă în unu comitatu mai curatu locuitu de români, cum e comitatulu Hunedōrei, carele că atare e cunoscutu de tota lumea. —

Dicem proporție tristă și nedreptă, pentru ca cum probăza actele sunătoare despre restaurarea comitatului, poporulu preste totu, și în deosebi celu român și inteligentia seă, atât la alegerea reprezentantilor în comitatulu cōtse non constitutu, câtu și la implerea oficiilor templete prin alegere și denumire, s'au desconsideratu și eschisu mai de totu, nealēgându-se în comitatulu cōtse decâtu în nr. de susu de 54 di cincideci și patru — după ce majoritatea absolută a poporului desconsideratu, n'au avutu în totu comitatulu în urmă legei nefavoritōre, mai multu, că la vre-o 600 di siese sūte censuralisti cu dreptu electoral activu, — ier la oficiile interne administrativo-politice nu s'au alesu nici macaru unu român; pentru ca împregiurarea, ca la scaunulu orfanale, scoscu în sensulu amintitei legi, din sinulu judecatoriei și îngremiatu jurisdicțiunei politice — s'au alesu doi români, nu se pōte luă în considerare mângăetōre și cu atât mai puțin drepta și multiemțōre, de ore ce în sensulu strictu alu legii, scaunulu orfanale n'are nici o afacere administrativa-politică; — asemenea nu pōte servi de rezultat mângăitoriu nici acea împregiurare, ca din 15 di cincisprezece oficie administrative-politice esterne (judi procesuali) în două s'au alesu români — cum nici denumirea unui sub esactore, unui comisariu de strade și a unui cancelistu din sinulu națiunei și poporului român, — cari tōte, cu atât mai tare escita ne-multiemi-

rea și amaraciunea generală cu câtu ca poporulu în genere și cu atât mai puțin poporulu român din Transilvania n'au meritu nici cându, nu și merita atare tractare vitregă din nici o parte și cu atât mai vertos dela confratii conlocuitori, cu cari prevedintia pōte le a destinatu să trăiescă și mōra împreună; și mai departe pentru ca absolută majoritatea a poporului neprivilegiatu redusă de asprimea și vitregia legii municipale, la imposibilitate, pre dreptu a acceptatu, și pututu asleptă dela ceilalti confrati conlocuitori, la numeru fōrte puțin, daru cu putere dată de lege, și avute în mesura de totu mare — în interesulu ecuității, dreptății și frățietății, împartirea beneficiilor publice în mesura după cum suportă și onerile; și fratii conlocuitori favoriti de sōrte, pre dreptu le aru fi și pututu împarti astfelu seculu puțin aprosimativu de dreptate și frățietate, cu câtu ca în acestu comitatu pōna acum ecuilibrulu de dreptate, frățietate, egalitate, simpatia și armonia reciproca între locuitori s'a nezoitu a se țienē și țienutu binisioru și ast'a amu fi doritu să se observe și mai departe și mai estenda, și o dorim, adica egalitatea de dreptu nedându ore carele macaru din poporulu român ansa și motivu la stricarea ecuilibrului și câtu a cam fostu.

Fratii compatrioti inse n'au cautatu la dreptate și frățietate, ci la interesele lor private, de unde a urmatu, ca mai tōte oficiile administrative politice din acestu comitatu, suntu date de clasă virilistilor, nobilimei și legii în mână fostilor domni de pamentu, mai totu cu locuțiile oficiose pre la casele și moștele și proprie adica a acelor domni de pamentu caror'a până în 1848 au fostu jobagi cea mai mare parte a poporului, a cărui conducere le e incredintată, și între cari de atunei încōce s'au escatu din referința urbarială diferite controverse, până acum mare parte nefinite, deci e probabilu, ca voru obveni că factori decizatori chiaru în casele lor proprie ori a consăngenilor lor, fiindu mai totu ruditi unii cu altii, de unde resultă și organizarea atât de satisfactorie pentru densi, dar îngreuiatōre și nedreptă față cu majoritatea absolută și puterea adevărată a poporului din acestu comitatu eschisi; totalminte de a putea interveni activu cu rezultatulu doritu ore undeva în administrarea afacerilor administrativo-politice.

6. Pentru ca legea municipală în Transilvania e nepracticabilă și fără interesu de dreptu publicu în formă și de cuprinsulu adusu, debiundu sai premergă ridicarea poporului, prin aducere de alte legi mai liberali, mai practice, mai corespunzătoare împregiurarilor, că astfelu să se pōta desvoltă și prosperă atât în privința stărei materiale câtu și spirituale; — e nepracticabilă și pre lângă ast'a față cu Transilvania, nejustă mai încolo și pentru aceea, căci în Transilvania, de și starea materială preste

FOISIORA.

Enchiridionu.

adeca

„Carte manuale de canōne“

ale unei sante sobornicesci și apostolicesci biserici cu comentare de Mitropolitulu Andreiu Baronu de Siagun'a (Sibiu, tipografia arhidieceșana, 1871.)

(urmare.)

Că nisce diamante de multu pretiu au remasu acelea principie mai multi secolu îngropate în noroiulu și în smōl'a timpului celui asupritoriu. Pretiulu loru absolutu a îndemnatu pre literatii apusului de a mai scormoni după ele spre scōtērea loru la lumina.

După ce biseric'a apusēna a facutu unu procesu sfortiatu și nenaturalu în desvoltarea ei, după ce astfelu și-a perdutu terenulu celu solidu alu canōnelor — a începutu o parte a bisericeii apusene a se tredi că dintr'unu somnu și a observă abisulu celu adāncu, în care i aruncase vanitatea clerulu catolicu, ce amenințā a discreditā și prostituā insasi religiunea creștineșcă. În ce a constatū ideea fundamentală a reacțiunei din biseric'a apusēna, cunoscută sub formă deosebitelor reformatiuni, deca nu în reintōrcerea la puritatea creștinismului neconturbatu prin obscurantismulu timpului, precum s'a pastratu elu în biseric'a resaritenă. Este constatatu ca reformatori, ce s'au ruptu de biseric'a apusēna numai intr'atāt'a și-au ajunsu

scopulu, de a veni intru ajutoriu omeniei, încātu ei și-au clarificatu simțilōcele de a reduce adica biseric'a la fundamentele clasice ale SS. Parinti; ieră încātu au pierdutu din vedere țien'ta loru — ei de nou au orbecatu intr'alta direcțiune, și amu potē dice, ca o extrema a provocatu alta extrema.

Itē dar unu indemn și impulsu principalu, ce a facutu pre literatii din singlu altor'a biserici *) sa stērgă prafulu despre manuscrisurile lui Balsamon, Zonora etc. precāndu biseric'a resaritenă eră aruncată în unu somnu letargicu. Autoriulu opurilor din chestiune da intrun modu decisu expresiune acestui adevăru prin următoarele: „Vechimea și clasicitatea canōnelor bisericeii nōstre nu numai n'au perdutu nimic'a până astādi din însemnateea loru intensivă și estensivă, ci inca s'a maritu valōrea loru pentru ca scimū din opurile științifice ca literatii națiunilor culte și civilizate, fără deosebire de religiunea loru din intrēg'a Europa le studiēza și traducū acelea în limbile loru, că nisce produse clasice ale creștinatāției primitive și cu lauda le infatiosiază posteritāției.“

De bună sēma la multe din rezultatele scrūtărilor facute în ramulu dreptului canonicu alu bisericeii orientale din partea literatilor din sinulu altor' biserici nu li se pōte denegă meritul literariu; și atari suntu numai acelea, cari au emanatu din cugete curate și din indemnuri puru științifice. Afara de acestea insa câte mână nechemate au in-

*) Vedi §. 360 alu Compendiului de Dreptulu canonicu în legatură cu not'a din prefat'ia Enchiridionului canōnelor pag. VI. de Siagun'a.

treprinsu oper'a această! Multi din soldulu catolicismului au fostu conscii de unu scopu alu loru rezervatu în știință, și pre usioru disu, prin interpelări false; dar mai multu prin schimonositori, interpelări de canōne apocrife și dechiararea de neautentice a altor' canōne au țienitū de a scōte rezultate și doctrine canonice cu totulu străine de biseric'a greco-orientale. Multi erau preocupati de dreptulu canonicu alu bisericeii apusene, nestrăbatēndu cuvintiosu în principiele și în caracterulu dreptului bisericeii orientale, în urmă unui studiu superficialu, au apucatu direcțiuni false; dela acestia nu suntu esemti nici cei de categori'a prima.

Si ore să se mire cineva de străini, ca au cădiutu în atare pecatu? Mai multu trebue să se mire, ba să și compatimēscă, ca multi din sinulu bisericeii nōstre, cari suntu chemati a apără bas'a cea liberală și bine facatōre a bisericeii loru, au alunecatū la aplicarea practica a institutiunilor sinodale pre o cale eronată. Si ore de unde a provenitu reulu acest'a? De acolo ca lumin'a a fostu ascunsă sub obroc și a fostu mai usioru loru a luă în mână de a găti unu dreptu canonicu orientalu scrisu de unu strainu de biseric'a nōstră și au juratu în verb'a magistratului loru și în principiele false desvoltate de elu, pentru ca nu au cunoscutu pre ale sale cele adevărate. Imputarea acest'a devine și mai gravă, deca atingemū și împregiurarea ca biseric'a gr. or. dintr'o provinciă învecinată primescē din mânăle străine dreptulu canonicu alu bisericeii loru gr. or. pre banii ei.

Precāndu astfelu biseric'a gr. or. succesive și

totu sta cu multu indereptolu celei din Ungaria, totu-si in asta ultima suntu sustenute in vigore cu totulu alte legi, mai favoritoare intereselor publice, ca in Transilvania, — dreptu aceea legea municipala aplicata spre restaurarea municipiilor in Ungaria sub impregiurările duse inainte, nu pôte dupa dreptu sa se aplice si in Transilvania, ci in ultima in considerarea dreptu a stărei sale actuale, alta lege cu multu mai liberala. —

B. Cu privire la alegerea reprezentantilor in comitatulu comitatense :

7. Din cele aduse in punctele mai dinainte urmēza de sine, ca rezultatulu alegerei reprezentantilor municipali e forte nemulțimitoriu si nedreptu ; dar si cându s'aru putea abstrage dela acele, totu-si e si ilegala, pentruca cum probēza actele de alegere mai in tōte cercurile electorali s'au efectuitu cu neobservarea legi, încātu numai localității comisiunii verificătoare, pōte ase ascrie verificarea membrilor alesi. —

8. Pentruca in comitetu lu vechiu cōtțese tienu in Novembre 1871 s'a fostu adusu concludu si enunțiatu, ca acestu comitetu sa se mai conchiame si tienu inca o data adunare in Decembre același anu pentru tragerea de sēma a amplotiloru vechi si pregătirea lucrurilor, spre predare celoru nou alegandi si denumēdi, alegându-se spre acestu scopu si o comisiune care a si lucrato, daru prelungi tōte aceste acelu comitetu nu s'a mai conchiematu, ci directe celu nou decretându-se de constituitu cu desconsiderarea totala a concludului susamintitu, carele decumva se observă, asiă s'ontemtu aplecati a crede ca : rezultatulu organizării municipale nu eră impreunatu de urmări atātu de triste, atātu de dăunōse pentru absolut'a majoritate a poporului din acestu comitat. —

C. Relativa la alegerea de amplotiati comitatensi :

9. Cu referire la postulu de vice comite, protonotariu, vice notariu primu si a intregu corpului amplotiloru dela scaunulu orfanale alesi, alegerea e ilegala, pentruca se fece prin aclamatiune fără ca sa fia premersu constatarea membrilor comitetului comitatense fosti presenti, si astfelu aceloru absentii ; — de cari ultimi au fostu forte multi, cum se invederēza din actele de votare, ce se recere si recere din principiulu responsabilității inpusu prin lege, fiacărui votantu pentru eventualele si posibilele daune, causabile in vre-unu modu, prin vre-unu amplotiatu.

10. Pentruca de si dlu Georgiu Ciaciani, fostu candidatulu de vice-comite abdisce de a fi candidatulu la acestu postulu si astfelu a ramasu numai doi insi in candidare, si de si in urmarea acestei a vidata inainte de alegere postulu si propusu mai multi insi, ca sa se primēscu in candidare si altii, nu-

mindu-i cu numele, totusi ilustratelea Sea dlu comite supremu, aplecatu la inceputu sa se primēscu in fine a refusatulu prelunga dechierare, ca pentru întârdiarea insinuării nu se primēscu, fiindu-si comisiunea candidatōre lucrulu, la carea debuea mai nainte de comitetu facutu insinuarea. Dovada de-pre aceste suntu toti membrii comitetului fosti presenti.

Dreptu aceea, de si insinuarea se face inaintea intregului comitetu presentu, si a comisiunii candidatōre, inainte de inceperea alegerei, totu-si contr'a prescrișloru din § 68 alinea ultima a legi municipale, s'a refusatulu acceptarea in candidare, fără de nici unu temei legalu.

11. Pentruca de si pre harthia a fostu scrisu, ca in sala congresului au locu numai membrii verificati, totusi asta dispozițiune nu s'a observatu, si nici încercatu in vre-unu modu se se observeze, de unde au urmatu, ca in sala de congregatiune, carea totu odata au servitu si ca locu de votisare a fostu facia si luatulu locu priatru si cu membrii verificati si persōne cu totulu strainte, neindreptățite spre participare la actulu alegerei, dovada toti membrii comitetului, cari au fostu facia.

12. Pentruca persōnele neindreptățite amintite sub p. 11 au luatulu parte activa la alegerile prin aclamatiune, ce e o consecutiune prea naturala, notorica si este cu atātu mai vertosu, o putem afirmă, căci chiaru si la votările nominale au votatu persōne neindreptățite, ce in fine observându-se li s'au stersu votulu consemnatu. Dovada e comisiunea incredentiata cu consemnarea voturilor, a cărei presedinte a fostu dlu Lăzăr Ludoviciu.

Dreptu aceea minoritatea comitetului cōtțese, de nationalitate romāna si in specie subsemnati membri, cari apartinēu acelei minorității, alegerea amplotiloru amintiti sub p. 9 o dechiera de ilegala, si de templatulu fără voi'a loru, pentruca nici respunsibilitatea dictata in lege, nu o primēscu asupra-le.

13. Pentruca cu referire la celelalte posturi de administrare interna si esterna de si s'au decisu votarea nominala si alesi 3 comisiuni spre consemnarea voturilor, totusi nu s'a decretatu termenulu, ca derându sa se încēpa, si pana cându sa dureze consemnarea voturilor, cum nici indreptățitu comisiunile in acelu respectu, — de unde apoi a urmatu acelu incidentu tristu si ilegale, ca : unele comisiuni, dupace s'au departatu cea mai mare parte a membriloru, cu intentiune de a reintorče mai târdiu, cum s'a probatu, — a determinatu durat'a consemnării voturilor, — si asiă pre basea acestei concludsiuni unilaterali, căci spre aducerea acelei a n'au fostu indreptățite, pre mai multi votanti presentati spre votare, iau respinsu.

Dovada despre acestea toti membrii comitetului fosti fatia.

14. Pentruca de si dlu Simeonu Trifu, candidatulu de jude procesuale in cerculu Giului abdisce inainte de inceperea alegerei, dela acea candidare, si de si in urm'a abdicerei a ramasu in lista de candidare numai doi insi, totusi in aceea nu s'au mai pusu inca macaru unulu, precum prescrie §-fulu 68 alinea ultima, cu tōte ca au fostu destui insinuati, ce probēza si aceea circumstare, ca la alte posturi totu de aceea categoria au fostu candidati câte patru pana in cinci insi.

Dovada suntu actele facute la restaurarea municipiului.

15. Pentruca dōne din comisiunile amintite au inceputu si finitu consemnarea voturilor fără de nici o ordine, in sgomotulu celu mai mare, in sala de congregatiune, la un'a si aceea masa, fiindu inenjurate si imbultite atātu de alegatori si spectatori neindreptățiti, cătu si in continuu de câte mai multi insi, din consangeni si amicii candidatiloru, cari causau confusiunea si sgomotulu celu mai mare, nazuindu a castigă voturi pre sēma candidatului, pre carele lu voiau fiacare din respectivii verbuanti. Dovada toti membri comitetului, cari au fostu facia.

16. Pentruca spre constatarea identității votantiloru nu s'au dispusu si observatu nici o controlu, — ce a pututu avea de urmare aceea, ca mai multi insi au votatu de mai multe ori pentru unulu si același postulu, ba chiaru si neindreptățiti spre votisare. Dovada si despre aceste protamințele de susu.

17. Pentru ca nici unulu din amplotiati alesi, incepēdu dela vice-comite si pana la celu de pre urma, n'a coresponsu recerintiloru din §§-fi 66, 67 si 68 art. 42 a legi de municipalitate din 1870, neprobandu-si nici unulu cu documente calificatiunea receruta, — de unde a urmatu aceea, ca multi din cei alesi nu posedu calificatiunea receruta, si prescria in lege, si totusi fiindu pusi in candidatiune s'au alesi si suntu alesi, dupa cum amu demustratu mai susu modulu alegerei. Dovēda despre tōte aceste suntu actele de alegere, intregu comitetulu comitense fostu fatia si in deosebi chiaru onor. comisiune candidatōre. —

18. Pentru ca, dēca dela stergerea autonomiei Traniei si a legiloru ei din an. 1963/4 aduse, sanctionate si publicate dupa tōte formele legali — prin cari natiunea romāna s'a recunoscutu si radicatu la natiune politica a țerei in asemenea cum au fostu celelalte natiuni conlocuitorē, si cărei'a prin acele legi, se face sa-i surida unu venitoriu de desvoltamentu fericitoriu si asecuratoriu de existintia, ca si celoru-lalte popōre conlocuitorē, — au fostu grave suferintiele poporului in genere, si in specie a celui romāno transilvanēnu in fiacare comitetu, districtu si cetate, prin inapoiarea si eschiderea atātu a sea, cătu si a intielegintiei sale, mai

taia ramur'a de sub picōrele ei, si eră amenintata, in tempulu celu mai supremu apărū in a. 1868 cartea intitulata ; „Compendiu de dreptulu canonicu alu unei sante sobornicesci si apostolesci biserici“ de Mitropolitulu romāniloru din Ungaria si Ardeļu Andreiu Bar. de Siagun'a. Cartea acēst'a a facutu mare sensatiune intre barbatii literati nu numai la natiunea si biserica nōstra, dar si la alte natiuni *) si biserici straine, nu pentruca o carte de felulu acēst'a a fostu unu fenomenu cu totulu nou in regiunele sciētificē, ci mai multu a surprinsu ea cu cuprinsulu seu celu clasicu, in care autoriulu ei a alesu din nasipulu celu nebagatu in sēma o cununa pretiōsa de diamante. „Pētra, carea nu o a bagatu in sēma ziditorii, acēst'a s'a facutu in capulu unghiului, dela Domnulu s'a facutu acēst'a si este minunata in ochii nostri.“

In adev'ru pētr'a a devenitu minunata in ochii nostri, pentru ca multi vinu prin ea la cunoscintia esacta a dreptului bisericeci gr. or. si la aplicarea corēctă si salutaria a aceluia, si iēra altii pre de alta parte sedusi si preocupati de invetiaturi supte din dreptulu canonicu alu bisericelor straine, de-si in genere au recunoscutu meritulu celu are Compendiulu Dreptului canonicu de Par. Metrop. Siagun'a, totusi s'au încercatu a combate unele pareri ale autoriului, macaru ca ele nu suntu

*) „Compendiulu Dreptului canonicu“ s'a tradusu in limb'a rusēscă la a. 1870. si s'au tiparitu in același anu in jurnalulu bisericescu „Christianscoe celenie“ — celire ehristiana — pre carea o edă Academi'a duhovnicēscă dia Petropole.

altu ce-va, decâtu eflusulu adevēratu alu canōneloru.

Că sa nu ne ducem mai departe spre ilustrarea acestei asertiuni, sa luāmu numai recensiunea opulu din cestiune, ce s'a intreprinsu in „Convorbirile literarie“ din partea d. N. Mandrea. (Vedi nr. 28 si 24 1868/9). Reflectându numai in trecātu la unele defecte pretinse din partea domnului recensente, precum d. e. ca autoriulu aru fi tractatu in Compendiulu seu nisce materii, ce aru fi potulu remanē cu totulu afara, vomu reveni încātu-va mai pre largu asupra parerei divergente a d. recensente, ca adeca aru fi o lacuna sentitōre, ca autoriulu nu recunōscu legile poterei civile ca o sorginte si pentru dreptulu canonicu (de-si autorele recurge in diferitele renduri la dispozițiuni din acelea legi, astfelu pp. 258, 267, 291 nr. 6 si 296.)

In privint'a largității sistemii, unu defectu pretinsu alu Compendiului din cest une, pre carle d. recensente lu motivēza prin parerea sea, „ca in ori-care sistemulu asiă si in sistemulu dreptului canonicu numai acelea materii au a fi desvoltate, care au importantia in sistemulu dreptului, căci d. e. cultulu si viet'a bisericescā nu interesēza pre juristu ;“ — privindu acēst'a numai forma, se reflectēza numai urmatorile : 1. ca alta se pretinde dela ori-care sistemulu si prin urmare si dela sistemulu dreptului canonicu ca adeca sa generalisēdie materi'a pre cătu se pōte de tare, inse nici decum asiă de tare încātu sa remana unele părți afara ; 2. ca Compendiulu acēst'a a avut si unu scopu practicu mai specialu si adeca : sa se dea in mână clerului si poporului romāno gre-or-

o carte folositorē, unde sa-si afle intreprări in trebile bisericesci atātu juridice cătu si tinențōre de morala si cultu — fără de a avē in vedere numai pre juristu. Acēst'a se vede apriatu din precuvențarea autoriului la acestu opu, in care pre pagin'a XII. cetimur urmatorile :

„Si acum iubte cleru si poporu ! credu tare, ca cunoscēdu Tu din acestu opa demnitatea, ce biserica Ti-o da, precum si bunatătiele scōlei prin biserica revarsa asupra Ta radiiele stralucitōre de cultur'a si nobilitatea Ta, a Te face vrednicu de impreuna lucratoriu alu lui Dumnezeu, de aratur'a lui fructifera, de zidirez lui frumōsa si de cas'a lui placuta, care tōte-Ti garantēza, fericirea vremelnică si vecinică si Te manuducu cătra perfectiunea intelectuala si morala in tōte afacerile Tale publice si private bisericesci si civili.“

Iēra intrebarea a dōu'a sulevata din partea d. recensente, ca aru fi o lacuna, căci autoriulu nu recunōscu legile civili ca o sorginte si pentru dreptulu canonicu — fiindu meritorica ea si afundu taie-tōria, mai cu sēma in consecutiunile ei, pre care d. recensente le desvōlta mai pre largu, denegandulu bisericeci competint'a jurisdictionale in intinderea dorita de autoru aru pretinde pentru sine unu studiu mai afundu si o espunere mai pre largu. Cu tōte acestea, încātu n'asi voi sa fiu aici prea amplu in obiectulu acēst'a, voi reflectă cu câte-va pareri numai pre scurtu.

(Va urmă.)

la tota ocașinea sub pretestu, ca nu exista intieleginta româna de ajunsu, apoi cu organizarea municipală din 1871/2 a comitatului Hunedórei, suferintele morale și amaraciunea poporului din acestu cotts se vedu a fi ajunsu pâna mai la culminatiune, pentru ca cum e probatu atâtu din actele sunatore despre alegerea reprezentantiloru cottensi, câtu și din cele despre alegerea, și denumirea comisiunei candidatore; — despre candidarea templata prin acésta, cum și din cele despre alegerea și denumirea amplotatiloru municipali interni și externi, — poporul român și intielegintia sea e mai de totului totu desconsiderata, eschisa, și astfelu adosa la imposibilitate, — și tôte aceste chiaru contra prescrișeloru art. 44 din 1868 nr. 23, sunatoriu despre egal'a indreptare a natiunalitatiloru, provocatu și in §. 68 aline'a a două din art. 42 din 1870 a legel municipale.

In urmarea acestor'a, pro lănga repetirea declaratiunei, facute și cu ocașinea publicării legel municipale susu semnate, in credintia firma, ca prin acestu pasu loialu, facemu unu micu serviciu interesului de dreptu publicu și privatu, ne aducemu prea umilit'a rogare:

Inaltulu Ministeriu reg. ung. Inaltu binevoiesca a dispune pro calea legislatiunei câtu mai curendu abrogarea legiloru invederate și probate de nefolositoare interesului de dreptu publicu și privatu, prin inlocuire cu alte legi mai liberali, și in specie cu de acelea, prin cari, pro lănga stergerea dreptului vechiu a casteloru privilegiate, sa se dea dreptu și deschida și poporului in genere și in specie celui român transilvanénu cale legala libera, de a potea intreveni activu in tôte sferel vietiei publice și private, in administrarea, și ingrigirea afaceriloru tierel, in asemenea acelorulalte natiuni conlocuitoré, dupa mesur'a, ce i compete conformu puterei sale materiale, spirituale și a suportării oneriloru publice; — iera cu referire la organizarea municipala a cottsului Humador'a, binevoiasca, a anulá atâtu reprezentantia cottse aléssa, câtu și cu deosebire alegerea și denumirea corpului amplotatiloru cottsi administrativo-politici, și dispuna prelănga darea inviatiuniloru necesarii, ordinarea altoru alegeri, altei organizării noua, — și in fine a ordiná prea gratosu, cá sa se observeze, cu strictetia și §-fu 27 din art. de lege 44 din 1868 cu referire la acestu cotts.

Cu substernerea incredintiamu pro d. advocatu Dr. Lazaru Petco in Deva.

Ai Inaltului Ministeriu reg. ung.

cu deplinu devotamentu.

(Urméza subscriberile.)

Descoperiri in caus'a resbelului din 1870 și 1871.

Cetimu in „La France“:

Astadi d. duce de Grammont s'a dnsu la Versailles, unde urméza sa fia ascultatu, pentru a două óra, de cátra comisiunea de incheta asupr'a causeru resbelului din 1870.

Fostulu ministru alu afaceriloru straine se dice ca va comunicá comisiunei două documente de o prea mare importantia, purtându și unulu și altulu dat'a, 13 Iuliu, cu două dile înainte de declararea resbelului.

Celu d'antâtu din aceste documente este o depesia a lordului Loftus, ambasadorulu Angliei la Berlinu, prin care da relatiune despre intrevedere sea cu d. de Bismarck, pre care se dusesse sa-lu felicite, in numele guvernului seu, pentru desnodamentulu pacificu alu incidentului Hohenzollern.

Limbagiulu ténutu de cátra d. de Bismarck, carele nu credea însosi ca s'a terminatu totu, impresioná viu pre representaatul britanicu. Cancelariulu némtiu esprimá mai intâtu indoiél'a ca Franci'a se va crede cu deseversire satisfacuta. Presapunendu ca va fi astfelu, poterile cele mari, cari spriginisera reclamatiunea francesca la Berlinu, aveau atunci, dupa densulu, o datoria: aceea de a recunósce pronunțiatu spiritulu de moderatiune și de conciliatiune despre care dedea dovedi Prussii'a.

„Nu este insa totu, adaugea d. de Bismarck; va trebui cá Franci'a sa-si retraga și sa desvuezé terminii blessatori ai declaratiuniloru facute corpului loginitoriu. Si inca nu numai atát'a; va trebui cá, luându actu despre satisfactiunea ce i dămu noi, sa renuncie ea la ori-ce precugetare in fati'a transformării Germaniei.“

Lordulu Loftus se grabi sa faca cunoscutu guvernului seu intrevorbirea ce a avutu cu d. de Bismarck. Resulta din acésta ca Prussia erá decisa pentru resbelu, și ca ea l'aru fi facutu negrestu din chiaru seninu.

In acelasi tempu pre cându Lordulu Loftus facea acésta demergere pro lănga d. de Bismarck, Lordulu Lyons, ambasadoru Angliei din Parisu, se ducea asemenea la d. de Grammont, spre a-i aduce aceleasi felicitări in privintia desnodamentului unei afaceri ce se credea de totu sferșita.

Atitudinea dlui de Grammont este obiectulu celei de alu doilea depesie, care trebuie sa se puna sub ochii comisiunei, D. de Grammont aru fi manifestatu atunci intentiunile cele mai impacuitore. Elu aru fi declarat, intre altele, ca deca se voru ivi din nou niscari-va dificultăti, este gat'a a primí arbitragiulu Angliei.

Aceste comunicări potu avea unu mare interesu retrospectivu; inse totu va remanea a se justificá erórea comisa atunci de cátra guvernul, a declará elu însusi resbelulu, pre cându Prussia totu erá otarita sa nilu declare, ori in ce stare a causei. Atitudinea Europei in privintia noastră aru fi fostu cu totulu alt'a, deca s'aru fi lasatu cá provocarea sa vina dela Berlinu.

Publicămu mai la vale denumirile judiloru, notariloru cancelistiloru, scrietoriloru și altoru amplotati la tribunalele de I. instantia precum și la judetiele districtuale locuite de români.

(urmare.)

La tribunalulu din Aradu:

De notariu: Franciscu Péczely, Béla Szalacz și Ioanu Földes. De directoru: Constantinu Pap. De cancelisti: Ioanu Iablonszky și Marton Rajka. De scrietori: Simeonu Anes, Lad. Ratkay, Ales. Nagy, Iosifu Seley, Béla Langó, Franc. Avarfy și Carolu Németh jun. De conducatori la cartea fund. Iosifu Halmay, Sigismundu Dratsay și Ernestu Pfeilstikker. De adjuncti la cartea fund. Iuliu Russu, Augustinu Nogel, Carolu Németh și Ioanu Csipik. De scrietori la cartea fund. Mihaiu Keresztes, Iuliu Csernyei și Iosifu Szerb. De castelanu: Stefanu Sörényi. De scrietori la jud. distr. din Aradu: Mihaiu Györffy jun., Nic. Zacharias și Petru Mihálovits. De scrietori la jud. distr. din Pecica: Carolu Réty; la jud. din Radna: Stefanu Buretz, la jud. din Sira: Ioanu Németh jun.

La tribunalulu din Beiusiu:

De notari: D. Iancsó, I. Szervánszky. De directoru: Mih. Fejér. De cancelistu: Ant. Buday. De scrietori: Vilh. Kúchler, Danielu Majorescu, Ioanu Végh și Paulu Kasza. De conducatori la cartea fund. Ant. Galemos. De adjuncti la cartea fund. Ios. Kerekes și Ales. Ajtay. De scrietori la cartea fund. Mih. Fazekas, Franc. Jánoosy și D. Asmány. De castelanu: D. Nerpsz. De scrietori la jud. distr. din Beiusiu: Iosifu Rapajka și Nic. Pap. De scrietori la jud. distr. din Chou: Ales. Indreiu. De scrietori la jud. distr. din Ceic'a ung. Aureliu Pap.

La tribunalulu din Bichisiu.

De notari: Ios. Schmidt și Emil Jancsovics. De directoru Ieremia Gyalay. De cancelisti: Ios. Iakobfy și Paulu Kémery. De scrietori: Victoru Lehoczky, Iuliu Kiss, Iuliu Kratochvill, Iosifu Kulcsár, Ios. Tarnay și Lud. Uferbach. De conduc. la cartea fund. Mich. Múley. De adjuncti la cartea fund. Eduardu Szolimán, Stef. Béerczy și Ios. Császár. De scrietori la cartea fund. Ales. Szilágyi, Mathea Kleinsfeld, Béla Hermann și Ioanu Szabó. De scrietori la jud. din Bichisiu-Jul'a: Mich. Szántay; la jud. distr. din Bichisiu: Petru Münich și Ales. Szerdahely; la jud. distr. din Szeghalom: Ant. Fleskó; la jud. distr. din Ciaba: Béla Rolkó și Lud. Dede; la jud. distr. din Orosháza: Franc. Kálló; la jud. distr. din Szarvas: Fr. Praznovszky. De conduc. la cartea fund. Al. Lázár; de scrietori la cartea fund.: Iuliu Bakay.

La tribunalulu din Borosineu.

De notariu: Ioanu Naszády; De directoru: Zoltán Kristyóry. De cancelistu: Ioanu Campianu Maler. De scrietori: Géza Czifra, Todoru Romanu Car. Viszkup, Aureliu Szucsú și Ios. Kripp jun. De cond. la cartea fund. Ales. Misits; de adjuncti: Georgiu Zsiván, Nic. Vasata și Georgiu Németh. De scrietori la cartea fund. Emiliu Pap,

Albertu László și Iuliu Csernyyns. De castelanu: Georgiu Bor'a. De scrietori la jud. distr. din Borosineu: Augustinu Rebenescu și Iosifu Krip sen.; la jud. distr. din Bateni: Árpád Ortotay; la jud. distr. din Chisineu: Martonu Lachnit și Ioanu Belle.

La tribunalulu din Bai'a de Crisiu.

De notariu: Gerasimu Candrea. De directoru: Ed. Nemes. De cancelistu: Enrieu Söpkesz. De scrietori: Ioanu Vlászta, Ales. Czura și Eug. Nemes. De conduc. la cartea fund.: Iuliu Kratzegh; De adjuncti: Car. Pittner și Leonu Piciu; de scrietori: Ios. Kovács și Silv. Bolfa. De castelanu: Adamu Jánó. De scrietori la jud. distr. din Bai'a de Crisiu: Georgiu Munteanu; la jud. distr. din Halmagi: Stef. Csorba.

La tribunalulu din Lugosiu.

De notariu: Ant. Máhr. De directoru: Ignatu Král. De cancelisti: Vilh. Sientsich și Iuliu Bagóssy. De scrietori: Hugo Orbok, Ioanu Scherff și Corneliu Vladu. De conduc. la cartea fund.: Ioanu Schieézles și Ant. Beé; de adjuncti: Mich. Gina, Solomonu Opsia; de scrietori: Georgiu Murariu, Georgiu Mersitz, Fridoliu Schmidt, Ioanu Nemoianu și Alessandru Vanca. De scrietori la jud. distr. din Lugosiu: Ant. Molitoris și Ios. Nemoianu; la jud. distr. din Bocsi'a: Iosivu Gyöngyössy și Simeonu Moldovanu; la jud. distr. din Fagetu: Iuliu Milos și Géza Tápay.

Varietăti.

* (Donedieci crucei pentru mantuirea unei fete) Fét'a de 10—11 ani a unui cetátiénu nu tocmai seracu din Urbeamare s'a dusu dilele aceste dupa scóla sa se dea pre ghiatia, dar' ghiatia s'a frantu sub picioré-i și ea a cadutu in apa. Unu namitoriu seracu a saritu dupa ea și a mantuit-o. Parintele fetei a tramisu namitoriului, mantuitoriului ficei sele, dreptu remuneratiune 20 crucei, acésta i-a tramisu banii in apoi cu observarea, ca elu însusi i-aru mai platí pre lănga cei 20 cr., deca aru fi in stare, pentru consciintia de a fi resolvatu o viatia de omu de mórte secura.

** (Sinagoga inchinata sântului Spiridonu). In Botosiani se găsese pre sinagoga cu litere mari (scrise cu degetulu se intielugu) inscriptiunea „Sântulu Spiridonu“. Primaria de acolo va fi totu-dé-un'a dispusa a lamuri ori-coi ca acea inscriptiune arata numirea stradei, unu caletoru inse inderatnicu va crede ca in Botosiani s'a facutu fusiunea ambeloru religii și ca acolo numai este decátu o turma și unu pastoriu.

ad Nr. 3/1871.

Concursu.

Representantia „fundatiunei lui Gojdu“ preliminaru pre anulu scolasticu 1871/2 o suma de 4100 fl. v. a. pentru stipendii de 100—400 fl. — spre conferirea acestor'a, — incependu dela semestru II scolasticu alu an. scol. cur. provóca pre toti acei tineri studiosi ténatori de Metropolia româna ortodocsa din Ungaria și Ardélu, cari — avendu calitățile prescrie in testamentulu fundatiunele — potu aspirá la aceste stipendii — sa-si tramita petitiunile instruite cu testimonel scolastice, cu cartea de botezu și cu atestatu de paupertate celu multu pâna la 25 Februaru 1872 c. n. deadreptulu la cancelaria „Fundatiunei lui Gojdu“ in Pest'a (Rathhausplatz Nr. 8).

Datu din siedintia Representantei „Fundatiunei lui Gojdu“ ténuta in 12/24 Detembre 1871,

Georgiu Mocioni,
presiedinte.

I. Cav. de Puscaru,
notariu.

(3—3)

Burs'a de Vien'a.

Din 10/22 Ianuariu 1872.

Metalicele 5%	63 15
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	73 25
Imprumutulu de statu din 1860	108 75
Actiuni de banca	878 —
Actiuni de creditu	353 50
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	80 45
„ „ „ Temisiorene	78 75
„ „ „ Ardelenesci	77 75
„ „ „ Croato-slavone	— —
Argintu	114 40
Gabinu	5 48 1/2
Napoleonu d'auru (poli)	9 17